

www.e-rara.ch

**Verae alchemiae artisque metallica, citra aenigmata, doctrina certusque
modus, scriptis tum novis tum veteribus nunc primum & fideliter maiori ex
parte editis, comprehensus quorum elenchum a ...**

Grataroli, Guglielmo

Basileae, 1561

Stiftung der Werke von C.G.Jung, Zürich

Shelf Mark: online

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-7133>

De lapide philosophorum secundum verum modum formando efferrarius monachus ad apostolicum
quendam scribit.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

DE LAPIDE PHILOSOPHORVM SECVNDVM VE-
RVM MODVM FORMANDO EFFERRARIVS MO-
nachus ad Apostolicum quendam scribit.

vo sunt principia huius artis. Est ergo primò sciendum quòd res de qua omnes philosophi antiqui tractauerunt, est argentū viuum sapientū: quod alijs nominibus nūcupatur aurum, medicina, lapis philosophorū, Elixir, et alijs infinitis nominib. vt per ea quę inferius dicētur perpēdi manifestē poterit. Vocatur autē aurū ista medicina physica, quia vt dicit Geber: Qui metalla naturalia conuertit & transformat in verū Solem, est Sol: ideo bene dicit, quod facit Solem, est Sol: sed medicina philosophica facit hoc, ergo &c. Et sciendum est quòd huius rei principia sunt duo principaliter, videlicet materia & agens: Materia autem vt dicit quidam philosophus, est argentum viuum et sulfur seu arsenicum, quod idem est. Aduerta tamen pater sancte, quoniam, vt dicunt philosophi, non est argentū viuum in sua natura, neq; in natura ad quam reduxit illud minera sua, huius rei principium, sed ad quam perducit eorum artificium. Et similiter de sulfure, & cuius corpori est inducere. Et ratio qua moti sunt est, quia nō inuenerunt in mineris argenteis et aliorum metallorum aliquid quod sit argentum viuum in natura sua, & aliquid quod sit sulfur simpliciter: minime per se vnumquodq; illorū se paratum & in propria sua minera & in sua natura istud inueniet. Istud autem argentum viuum et sulfur quia vt dixi vobis et exposui productum seu deductum ad aliquam naturam aqueam subtilissimam clarissimā albissimā et amoenissimā, quā philosophi vocant arg. viu. & ad quādam terrenam naturā subtilissimā quam vocant sulfur per artificium, quod philosophi mirabiliter occultauerunt, & discretē occultum esse voluerunt, nec in aliquo loco totum tradiderunt: sed per eorum libros sparsim & per partes diuiserunt. De quo artificio pater sancte nihil intendo pertractare, eo quòd vobis impossibile esset experiri, nec esset expediens quòd per aliquem experiri faceretis: Et esset etiā prolixum omnia quę in dicto artificio sunt necessaria enarrare. Est autem præfatum artificium prolixum & sumptuosum & maxime laboriosum, & inexpectis valde periculosum.

Est autem notādum, quòd Philosophi istud arg. viu. & istud sulfur vnam rē dixere: Et verē ita res est, quòd vna res est & de re vna exiuit, sicut aliās vobis exposui. Quòd vna res sit, demonstratur: Quia aliquando nomināt dictum argentum viuum sulfur, & sulfur vocant argentum viuum: & totum simul, arg. viuum et sulfur. Quòd autē solū sit vna res, omnes philosophi in pluribus locis dicunt. Dicit enim Lucas, Pluribus rebus nō indigemus nisi vna. Et Efric. dicit, sciatis huius artis fundamentum, propter quod multi perierunt, vnum quid esse. Et Diomedes ait, Venerabili vtimur natura, quoniam natura non emendatur nisi in sua natura: quibus noli alienum quid introducere. Et Boco-fen ait, Cauete ne alienum quid introducatur: Est enim, vt superius dixit Geber, in pluralitate rerum ars nostra superflua. Et Aftanus ait, Natura est vna tantum quę omnia superat. Itē Pithagoras, Omnibus nūcupatur nominibus, cuius nomen vnum & idem est. Et multa talia dicunt similia quę longum esset enarrare, ad ostendēdum et demonstrandū quòd vna res est sola, super quam actionē suam in huius operatione fundat natura. Quę res, vt superius dixi, est arg. viu. et sulfur quod vobis demonstraui. Sed queri posset, Quare ergo philosophi rem istā, si non est nisi vna, omnibus nominibus nominauerunt, & omnibus rebus comparauerunt: Ad hoc assignant plures rationes: Dicit enim Diomedes

oc fecerunt quatenus insipientes et ignorantes istā rem nō
 torienes, Inuidi nomina multiplicauerunt, & posteros se-
 item seipsos Inuidos, quia inuidēt ne alijs quā sibi ipsis
 Item Pithagoras, Multis istam rem vocauerunt nomini-
 tiā suā naturā. Bonellus autem dicit, Quod nomina mul-
 atione huius rei omnes colores, qui excogitari possunt in
 mundo, apparent: & sic eius nomina diuersificauerunt secundum diuersos co-
 lores. In opere omnia elementa cōtinentur: quare ipsi rem nomine cuiuslibet
 rei elementatē nuncupauerunt. Quod autem in hac re sint elementa quatuor,
 Orpholeus dixit, Scitote quod in nostro magisterio oportet elemēta pura, cru-
 da, sincera, & recta super ignem cōmiscere, & cauere ignis intensiōe quo-
 usq; coniungantur elementa, & sint se inuicem complectentia. Elementa igitur
 igne leui cocta diliguntur, letantur, & in alienas conuertuntur naturas: hęc
 Orpholeus. Ait etiam philosophus, Conuerte elementa, & quod queris inue-
 nies: Conuerrere autē elementa, vt quidam alius, est facere humidum siccū, &
 siccum humidum, & fugiens fixum. Ergo habetis p. f. quod in ista re vna, sunt
 quatuor elementa, quæ visibiliter videntur & naturaliter extrahuntur: et ideo
 philosophi vocāt aquā istam, quatuor corpora & quatuor naturas: Dicit enim
 Hermes, Aqua illa est natura cēlestis, quæ in corporalibus existētia elementa
 sua regione separat, & iterum ea componens, in vnum reddūt. Dicit enim Ni-
 midus, Fit hoc compositum perfectum in omnibus quatuor elementis. Hęc
 autem multiplicatio nominum, fuit causa erroris illorū qui operantur in nō de-
 bita materia, sicut in salibus, aluminibus, vrinis, stercorebus, sanguine humano,
 sulfure et argento viuo in natura, in marchasitis, & in multis alijs rebus: igno-
 rantes quod in re non potest inueniri quod in ea non est, vt dicit Geber: nec
 intelligentes quod philosophi similitudinariē et metaphoricē in dictis suis
 sunt locuti: hanc artem preciosissimā & secretissimā, penitus nulli reuelandam
 putātes. De hac aqua siue de hac re, multa & infinita dixerūt philosophi, quod
 esset prolixum narrare. Habetis ergo p. f. quæ sint principia materialia huius
 rei, seu causa materialis quæ dicitur medicina philosophorum, quia arg. viuū
 & sulfur. Restat consequenter determinandum de causa agente. Agens seu
 mouens ipsam materiam ad corruptionem, est calor qui est instrumētum mo-
 uens ad putrefactionem, & non est aliud agens in mundo: Et hoc est quod Al-
 phidius philosophus dixit, Scitote filij quod substantia agēs in hoc toto mun-
 do est vnum, scilicet calor: Calore autem priuato nullus est motus aut actus, i-
 psius enim dispositionis materiæ radix, est calor: sed tamen multi sunt gradus
 caloris seu ignis. Est autem videndum quis est iste ignis, & in quo gradu est.
 Certē iste ignis, est ignis caloris simi equini: Vnde Alphidius dicit, Igne coqui
 tur quem tibi ostendam: Est se abscondere in equino stercore humido, qui est
 sapientum ignis, humidus scilicet & obscurus: qui ignis est calidus in primo
 gradu & humidus in secundo. De isto calore omnes locuti sunt philosophi
 sub verbis erroris & metaphoricis: Vnde assimilauerunt eum calori Solis, &
 calori naturali hominis sani. Dicit enim Mesig, Calore Solis res congelatur:
 Vnde decipiuntur insipientes qui vtuntur ignibus diuersis, non intelligentes
 verba philosophorum, scilicet ignorantes quod generationes & procreatio-
 nes rerum naturalium habent solum fieri per calorem temperatissimum & æ-
 qualem, & non supra excedentem.

Modus Mitionis.

Vllis principijs naturalibus huius rei, subsequenter videndū est de modo
 mitionis seu conceptionis eorū adinuicem. Est autem sciendum quod

Diomedes, Quia hoc fecerunt quatenus insipientes et ignorantes istā rem nō cognoscerēt. Item Morienes, Inuidi nomina multiplicauerunt, & posteros seduxerunt. Vocant autem seipsos Inuidos, quia inuidēt ne alijs quam sibi ipsis hęc sciētia proueniat. Item Pithagoras, Multis istam rem vocauerunt nomini- bus propter excellentiā suā naturæ. Bonellus autem dicit, Quod nomina mul- tiplicāt, quia in operatione huius rei omnes colores, qui excogitari possunt in mundo, apparent: & sic eius nomina diuersificauerunt secundum diuersos co- lores. In opere omnia elementa cōtinentur: quare ipsi rem nomine cuiuslibet rei elementatę nuncupauerunt. Quod autem in hac re sint elementa quatuor, Orpholeus dixit, Scitote quod in nostro magisterio oportet elemēta pura, cru- da, sincera, & recta super ignem cōmiscere, & cauere ignis intensiōe quo- usq; coniungantur elementa, & sint se inuicem complectentia. Elementa igitur igne leui cocta diliguntur, letantur, & in alienas conuertuntur naturas: hęc Orpholeus. Ait etiā philosophus, Conuerte elementa, & quod queris inue- nies: Conuerrere autē elementa, vt quidam alius, est facere humidum siccū, & siccum humidum, & fugiens fixum. Ergo habetis p. f. quod in ista re vna, sunt quatuor elementa, quæ visibiliter videntur & naturaliter extrahuntur: et ideo philosophi vocāt aquā istam, quatuor corpora & quatuor naturas: Dicit enim Hermes, Aqua illa est natura celestis, quæ in corporalibus existētia elementa sua regione separat, & iterum ea componens, in vnum reddūt. Dicit enim Ni- midus, Fit hoc compositum perfectum in omnibus quatuor elementis. Hęc autem multiplicatio nominum, fuit causa erroris illorū qui operantur in nō de- bita materia, sicut in salibus, aluminibus, vrinis, stercoribus, sanguine humano, sulfure et argento viuo in natura, in marchasitis, & in multis alijs rebus: igno- rantes quod in re non potest inueniri quod in ea non est, vt dicit Geber: nec intelligentes quod philosophi similitudinariē et metaphoricē in dictis suis sunt locuti: hanc artem preciosissimā & secretissimā, penitus nulli reuelandam putātes. De hac aqua siue de hac re, multa & infinita dixerūt philosophi, quod esset prolixum narrare. Habetis ergo p. f. quæ sint principia materialia huius rei, seu causa materialis quæ dicitur medicina philosophorum, quia arg. viuū & sulfur. Restat consequenter determinandum de causa agente. Agens seu mouens ipsam materiam ad corruptionem, est calor qui est instrumētum mo- uens ad putrefactionem, & non est aliud agens in mundo: Et hoc est quod Al- phidius philosophus dixit, Scitote filij quod substantia agēs in hoc toto mun- do est vnum, scilicet calor: Calore autem priuato nullus est motus aut actus, i- plius enim dispositionis materiæ radix, est calor: sed tamen multi sunt gradus caloris seu ignis. Est autem videndum quis est iste ignis, & in quo gradu est. Certē iste ignis, est ignis caloris simi equini: Vnde Alphidius dicit, Igne coqui tur quem tibi ostendam: Est se abscondere in equino stercore humido, qui est sapientum ignis, humidus scilicet & obscurus: qui ignis est calidus in primo gradu & humidus in secundo. De isto calore omnes locuti sunt philosophi sub verbis erroris & metaphoricis: Vnde assimilauerunt eum calori Solis, & calori naturali hominis sani. Dicit enim Mesig, Calore Solis res congelatur: Vnde decipiuntur insipientes qui vtuntur ignibus diuersis, non intelligentes verba philosophorum, scilicet ignorantes quod generationes & procreatio- nes rerum naturalium habent solum fieri per calorem temperatissimum & æ- qualem, & non supra excedentem.

Modus Miftionis.

Vllis principijs naturalibus huius rei, subsequenter videndū est de modo miftionis seu conceptionis eorū adinuicem. Est autem sciendum quod

principia materialia huius rei super quæ fundat natura actionem suam in eius operatione mirabili, sunt sulfur & argentum viuum, vt dictum est. Vnumquodque istorum adinuicem est fortissimæ compositionis & vniformis substantiæ: Et hoc ideo quia vnitæ per minima, vt nulla ipsarum partium in resolutione possit alteram dimittere: imò quælibet currit, quælibet resoluitur propter formæ vnionem, quam habent adinuicem per minima à calore agente æquali in sua natura ad exigentiâ illorum essentia. Est tamen aduertendum quod prædictum sulfur & argentum viuū conuertitur in terream naturam, & ex ambabus terrenis naturis resoluitur fumus tenuissimus à calore multiplicatus in vase. Et hic duplex fumus, est materia metallorum seu medicinarum vel lapidis philosophorum immediata: à fumo & à calore temperato in vase suæ decoctionis vel decoctus conuertitur in * materiam eiusdem terræ: ideoque fixationē quandam suscipit, qua defluens aqua per vas eius spongiositatem dissoluit, & ei vniformiter inuiscatur, & per vnionem deueniunt omnia elementa secundum debitam naturalem proportionem, & miscentur per minima quousque faciunt vniformem mistionē per successiuam decoctionē & diuturnam & temperatissimam in vase suo donec inspissetur & induretur: Et sicut medicina siue metallum siue lapis philosophorum. Ideo dicit Morienus, Dispositio sapientū & naturarum, mutatio est earum naturarum calidi, frigidi, humidi & sicci subtili dispositione admirabilis commistio: et est argumentum vnicum sapientū. Nota tamē quod ingressio, submersio, fixio, connexio, inspissatio, coniunctio, complexio, compositio, & mistio, quia ipsa congregata per diuisionem omnia alia cōmescuntur: Et hæc omnia vnum & idem sunt secundū Democritum. Cōmistio est miscibilium id est elementorum, nam ipsa sunt prima principia vnius cuiusque commisti. Nec ipsius misti naturam manifestam & occultam scire possumus, nisi sciamus ipsa elementa commiscere seu componere: Vnde Hermes, Intelligete filij sapientum quatuor elementorum scientiam, quæ suis patietia sunt rationibus in sua abscondita apertione. Eorum enim abscondita apertio nequaquam significatur nisi componatur, eo quod non perficitur donec sui colores peragantur. item nota, per minima id est per indiuisibilia: Nam minimum est illud quod est in diuisibile: nam si posset diuidi, nō esset minimum. apparet autem quod per minimas particulas ipsius corporis id est per indiuisibilia, fit commistio elementorum: nam elementum est simpla & minima particula ipsius corporis.

DE EFFECTIBVS PRINCIPIORVM.

Sequitur declarandū de Effectibus dictorum principiorum videlicet arg. viui & sulfuris. Ideo ad euidentiam ipsorum, est notandum quod in operatione ipsius rei consideratur plures gradus. Ait enim Lucas in Turba, Pluribus rebus non indiget nisi vna. Et illa vna res in vnoquoque gradu operum nostrorum, in aliam vertitur naturam. Huiusmodi autem gradus sunt secundū diuersas proportionem miscibilium elementorum, quæ in eius operatione eueniunt. Et quælibet operationem in gradu suo secundum ordinem quem natura tenet in via & prosecutione generationis suæ nomine alicuius metalli vocauerunt: nam primum gradum operationis suæ, vocauerunt ferrum seu Martem: Secundum gradum, vocauerunt æs seu Venerem, Tertium, plumbum seu Saturnum, Quartum, stannum seu Iouem, Quintum, argentum seu Lunam, Sextum gradum, Solem seu aurum: Et infinitis alijs nominibus ista sua metalla metaphoricè nominauerunt, & totum istud ad occultandum scientiam. Hæc autem metalla in quantum generantur ab eisdem principijs primis videlicet ab vna prima materia quod est argentum viuum & sulfur, dicuntur & sunt effectus

fectus dictorum principiorum scilicet sulfuris & arg. viui. Et de quolibet predicto
 rum in speciali philosophi tractauerunt diffiniendo secundum diuersas eorum proprie-
 tates quilibet per se, eo quod diuersam compositionem seu generationem in sui crea-
 tione seu productione habuerunt. Est tamen aduertendum quod philosophi alii
 quando nominant illud quod vocant aurum suum, ferrum vel plumbum &c.
 & sic de alijs: Et etiam e conuerso, ferrum vel plumbum, & sic de alijs vocant au-
 rum: Et hoc diuersis respectibus: Quia in quantum resolutio & corruptio vnus
 generatio vel causa est alterius, & effectus in sua causa. Vnde dixerunt quod au-
 rum est ferrum, & sic de ceteris. Nota causam erroris illorum qui operantur in
 metallis naturalibus, videlicet calcinando, dissoluendo, & congelando ea, cre-
 dentes ab istis medicinam philosophos creare, eo quod philosophi dicunt quod
 ex ferro, plumbo, & ceteris generatur aurum, eo quod illa res quam ipsi vocant
 aurum vel medicinam auri, generatur ex resolutione seu corruptione aliorum
 metallorum: Nam in eadem operatione generantur & corrumpuntur omnia
 dicta metalla, & ex eisdem generatur aurum eorum. Vnde etiam dixerunt quod
 ferrum, & sic de ceteris, est aurum, eo quod causa aliquo modo est suus effectus.
 Per easdem etiam considerationes communicantur etiam sibi nomina adinuicem
 aliorum metallorum, in quantum corruptio vnus est generatio alterius.
 Est autem notandum quod omnia ista metalla vocant philosophi arg. viuum &
 sulfur, eo quod ipsa ex eis fiunt & generantur. Prædictas autem generationes metallo-
 rum philosophi complexiones vocauerunt: sed omnes inæquales excepta auri &
 argenti: Et ideo etiam arg. respectu auri dixerunt inæqualem. Solum autem au-
 ri complexiorem seu perfectionem esse æqualem dixerunt, nec aliquam aliam di-
 ctarum complexiorem seu generationem quesierunt philosophi, nisi solum illam
 quam vocant æqualem scilicet auri, de qua dicit Iohanninus. Quod elementalis
 compositio, est illa quæ cum moderatione corpus dicitur incolume. Et nota quod
 dicit cum moderatione scilicet quatuor naturarum, scilicet caliditatem, frigiditatem, humi-
 ditatem, et siccitatem. nam quando aliqua istarum naturarum aliam non excedit, tunc dictu-
 tur corpus æquale, quia tantum est de vna quantum de alia. Item dicitur incolu-
 me id est sanum vel mundum ab omni causa corruptionis. Et nota quod hoc facit
 stannum vel plumbum, ipsum aurum vel medicinam auri: Ideo dicit Geber stannum
 est plumbum purissimum, & est in eo qualitas fixionis vel spissitudinis duorum com-
 ponentium, scilicet arg. viui et sulfuris, non qualitas quantitatis, quoniam in mixtio-
 ne vincit arg. viuum. Item Hermes & Filij philosophorum, Corpora sunt septem, quo-
 rum nota quod aurum non est primum via generationis, sed intentionis nature, quia
 natura semper appetit quod melius, nobilius & perfectius est, et ad hoc inten-
 dit. Vel dicitur primum nobilitate & dignitate. Primum est aurum eorum optimum
 caput & rex, quod nec terra corrumpitur, nec re comburente comburitur, nec a-
 qua alteratur, eo quod complexio eius est temperata, & natura directa in calido &
 frigido, sicco & humido, nec in eo quod superfluum est nec minus. Et ideo philo-
 sophi pretulerunt illud & magnificauerunt & dixerunt, Quia sic se habet aurum
 in corporibus videlicet metallicis, quemadmodum Sol in stellis. Sunt autem quæ
 restant determinanda principia artificialia huius rei quam quærimus. nota quod
 isti modi dicuntur principia artificialia, licet sint naturalia, eo quod natura mi-
 nisterio & artificio eorum operatur. Et hi sunt modi operationis ipsius, quibus
 mediantibus hæc res quam nos quærimus generatur, & in esse actuali deduci-
 tur: Et est vnus modus sublimatio, alter modus descensio, tertius distillatio,
 quartus calcinatio, quintus solutio, sextus congelatio, septimus fixio, octauus
 iteratio: Et his similia dicunt infinita. Qui quidem modi, licet sint ad inuicem
 ratione diuersi, sunt tamen iidem in re. Aliquando enim philosophi conside-

*Seu complexio-
nes.

rantes materiam eorum, quæ quando est in vase suo & sentit Solem & calorem
 incontinenti exhalatur seu euaporatur in speciem fumi subtilissimi & ascendit
 in altum in capite vasis: vocauerunt talem ascensionem, sublimationem. Vidē
 tes postea talem materiam quæ ascenderat descendere ad fundum vasis, voca
 uerunt distillationē seu descensionem. Adhuc videntes inspissari istā materiā
 suam & denigrari & foetorem malum dare, vocauerunt putrefactionem. Vi
 dentes colorem nigrum seu fuscum & malum post longum tempus dimittere
 & aliqualem albedinem ad modum cineris coloris venire, vocauerunt incine
 rationem seu dealbationem. Ideo Morienus ait, Totum magisterium nihil ali
 ud est nisi extractio aquæ ex terra, & aquæ super terra dimissio, donec putre
 fiat ipsa. Et hæc terra cum aqua putrescit, & cum mundificata fuerit auxilio
 cuncta regentis, totum magisterium perficitur. Adhuc videntes terram cum
 sua aqua commisceri, & aquam paulatim propter temperatam decoctionem
 diminui & terram crescere, dixerunt omnes, quod hoc erat ceratio perfecta.
 Vnde ait philosophus, Quod terra cum aqua ceratur, imbibitur, & temperata
 decoctione caloris Solis desiccatur & in terram vertitur tota materia. Vnde
 idem ait, Hæc est vis integra, si versa fuerit in terram. Item videntes quod tota
 materia veniebat in quādam dissipationem, & quod modo reducebat se ad so
 lidam substantiam, & quia non fluebat, imò stabat strictē, dixerunt quod esset
 perfecta congelatio. Ait Plato, Soluite lapidem nostrum & postea conge
 late cum magna cautela, sicut vobis est demonstratum & habetis quasi totum
 magisterium. Idem alibi: Accipe lapidem nostrum, & pone in vase & assa
 igne leui donec confringatur, & postea coque ad calorem solis donec con
 geletur: & scitote quod totum magisterium nihil aliud est, nisi facere rerum so
 lutionem, & perfectam & naturalem congelationem: hæc Plato. Idem, soluite
 & conge late, & sic scietis totum magisterium. Item, Videntes materiam præ
 dictam perfectē congelatam & inspissatam, ita quod nullo modo ulterius re
 soluebat se in aquā nec in fumum, dixerunt, quod verē erat fixata, quia eādem
 congelationem & inspissationem seu fusionem propter maiore decoctionem
 caloris, viderunt venire ad perfectam desiccationem, & dealbationē, & quod
 ista albedo erat super omnes albedines, dixerunt quod hæc erat perfecta calci
 natio. Item videntes hanc materiam ad suū colorem stare, & coloribus infini
 tis mutari, quia hoc fieri non poterat nisi per materiæ resolutionem, ideo hanc
 resolutionem, dixerunt solutionem: nam in ipsa resolutione discontinuantur
 elementa, & vicissim agunt & patiuntur: Et ideo philosophi dicta elementa, co
 iuges vocant. Quare turpiter errant insipientes, qui credunt medicinam phyli
 cam creari ex alia re, cum tamen dicant philosophi, Filij Alchimici ac creden
 tes suis cunctis dissolutionibus, sublimationibus, coniunctionibus, separatio
 nibus, congelationibus, præparationibus, contritionibus, alijsq; insistant de
 ceptionibus. Et sileant prædicantes aliud aurum à nostro, aliā aquā à nostra, quæ
 etiā dicitur acetū acerrimū, aliam dissolutionem et congelationē à nostra quæ
 fit igne leui: aliā putrefactionē à nostra, aliquid aliud volatile siue spiritum aliū
 aliquē à nostro videlicet arg. viuo & sulfure, aliquid aliud alumen siue sal à no
 stro, quod in albedine cōpositū, dicitur flos salis albi, vel aliquod aliud oīū à no
 stro, vel aliū sanguinē humanū à nostro, vel aliquid aliud à re vegetabili vel ho
 mine vel bruto animali extractū, fore in nostra operatione opportunū vobis
 vel vtile. In hoc enim fore decipiuntur q̄ nostri lapidis tot sunt nomina, quot
 sunt res. Audiāt enim plures philosophos dicentes, q̄ nō oritur ex homine ni
 si homo, nec ex brutis animalibus vel vegetabilib. nisi sibi similia, nisi erroneas
 sequētes aliquas falsas applicationes, per huiusmodi talia querant per quas & ipsi

ipsi meritò falsarij appellentur. Et taceant etiam credentes ex puluere bruti animalis basilisci opus nostrū fieri. Ex hoc enim fortè fallentur, quòd nostri lapidis odorē esse dicunt philosophi tanquam odorem sepulchrorū. Et propterea fortè credunt ipsum esse basiliscū, quod foetidissimū dicitur esse animal. Si autē inuenias hanc rem nostram nutriri sicut infans in vtero, sicut quidam philosophi dicūt, hoc tradunt illi ad similia nō ad temporis quantitatem, sed ad lenitatem decoctionis, quia res calore temperato congelatur: et cum dicitur nutriri ouorū nutritione, hec omnia, vt videtis etc. Notate q̄ totum magisterium & tota intentio philosophorum nō est aliud nisi perfectē soluere & cōgelare. Notare. Et iterū, Tota perfectio nō est aliud nisi perfectē soluere & cōgelare. Notate quòd totū regimen consistit in igne & calore. Tota perfectio nō est aliud nisi elementa conuertere. Totū regimen non est aliud quā coquere, et assare in tabulas tenues coaptare, limare, cū forficibus incidere, cōminuere, putrefacere, incinerare, aquare, separare, diuidere, mundare, dealbare, rubifacere, soltere, foliare, celare, cōmiscere, calefacere, pilare, cribrare, rigare, humectare, infumare, imbibere, impastare, desiccare, decoquere, subtiliare, fundere, gladio igneo incidere, malleo percutere, animam à corpore separare, perfundere, corpus in spiritū et spiritum in corpus cōuētere, coire, imprægnare, sublimare, fingere, descēdere, calcinare, soluere, corrūpere, coagulare: hoc totum vnum, & non aliud est nisi in igneo hoc calore, cucurbita, & alembico distillare. Et ista pro magno secreto in ista arte habeantur, vnde versus,

Quinque res est una, vas solum, coctio sola,
Huius solius, non est medicamen aliud.

Generalis philosophorū regula est hec: Dicunt enim quòd non fit inspissatio alicuius humidi nisi prius fiat ex humido partium subtilissimarū exhalatio: si Et nisi fiat prius similiter ex humido partium in magis crassarum subtiliatio: si fit tamen humidū in cōpositione seu cōmitione superans siccū, et vera mistio sicci & humidi, vt humidū contēperetur à sicco, & siccū ab humido: Et hoc nō fit nisi per diuturnam commistionem humidi viscosi et subtilis terre per minima, quousq; humidū idem cū sicco, & siccū idem cū humido fiat: Et huius subtilis vaporosi seu fumosi nō fit resolutio seu exhalatio subito, imò paulatim & multo ac longo tempore: Et causa siue ratio est quoniā vniformis est substantia principiorum et naturæ: si ergo subito fieret ab eis superflui humidi resolutio, cum non differat ibi humidū à sicco propter fortem eorū mistionem adinuicē resoluendam, utiq; humidum à sicco in resolutione propter fortem vnionem quam habent adinuicem resolutio humidi viscosi, subtilis, fumosi diuturna & æqualis est causa inspissationis seu compositionis metallorum.

Explicit.

THESAVRVS PHILOSOPHIAE.

Referat nobis eius salutare, cuius sunt omnia, cælum, terra, mare, qui de nihilo cuncta creare potuit: & dissona consona ligare voluit: & agra satuit medicinis curare ex sua bonitate: quod antiqui sapientes ad plenū intelligentes, duplicem de hoc modum suis in libris posuerunt, vnum verum, alium verò deuiū. Verum quidem modum posuerunt verbis obscuris, vt à nullo nisi à filiis ad plenum intelligeretur. Hoc autem celauerunt, ne impij hanc scientiam vsurpantes, ad prophana perpetranda fierent promptiores: & de eorum peccatis essent rationem reddituri. Idcirco caue tibi carissime ne hanc scientiam alicui indigno participes, sed more philosophico eā celes, quam cum vero experimento cognoueris, amor eius & dilectio in te augebitur.

*apud lapidij
Dor sepulchro*

Falsum autem modum in verbis liquidis posuerunt: quem modum et eius errores cum suis causis dicere prætermittā. Sed carissime audi & intellige, & Deus tuum illuminet intellectum. Scito quod scientia nostra est scientia quatuor elementorū, et temporū, & qualitatum, et eorum ad inuicem cōuersio: et in hoc omnes philosophi conueniunt. Et scito quod in omni re sub cælo sunt quatuor elementa, non per visum, sed per effectum. Vnde Philosophi sub vela mento scientiæ elementorum, scientiam istam tradiderunt, & operati sunt: sed non intelligentes literam operationis, hæc omnia in sanguine, capillis & ouis, nec non & multis alijs trussis tentauerunt, et ego tentauī, et in stuporem fui redactus. Et ideo tanquā de sciētia desperatus, magisterium postposui: aliās re probauī imbecillitate proprii intellectus. Ad me ipsum tamen postea reuertēs tādē cum Auicenna cogitare cœpi, Si hæc res est, quomodo est: Et si non est quomodo non est: Sciui igitur quod omniū metallorum materia & sperma est mercurius decoctus et inspissatus in ventre terræ, calore sulfureo, ipsum decoquendo, & secundum varietatem sulfuris & eius multiplicatis diuersitatē, diuersa metalla procreantur in terra. Ipsorum enim prima materia est vna & eadem: ipsa tamen differunt sola actione accidentali, & in decoctione maiori vel minori, temperata vel intemperata, adurente vel non adurente: sic cōcorditer asserunt omnes philosophi. Certum quippe est omnem rem esse ex eo vel de eo in quod resoluitur: nā gelu conuertitur in aquā mediante calore: Clarū est ergo ipsum primò fuisse aquam: sic et omnia metalla conuertuntur in mercuriū, ergo ipsa prius fuerunt ex mercurio: modum autē conuertendi ipsa in mercurium, inferius ostendam. Hoc autē supposito, soluitur dictum Arist. dicentis quarto Meteororum, Sciant ergo artifices Alchimie, species metallorū permutari nō posse. Et hoc verum est, nisi ipsa (vt sequitur) reducuntur in primā materiam. Reductio verò ipsorum est facilis et possibilis ad inuicē: nam omne crescens & nascēs multiplicatur, vt patet in omnibus plātis et arboribus & animalibus: nā ex vno grano mille procreatur grana: & ex vna arbore mille procedunt ramuli, & ab vno homīne omne genus hominum procreatur: sicut vnūquodque augetur ex sua specie, sic et metallum potest per consequens ex se augmentare suum metallum. Et non est differentia vt dicit Arist. vtrum hæc fiant in organis naturalibus vel artificialibus. Metalla verò omnia in terra nascuntur & crescunt: possibile est ergo in eis augmentationem et multiplicationem fieri, & ita vsq; in infinitū. Sed hoc non potest fieri nisi per illud quod est perfectius in linea metallorum: perfectioris generationis est illorum metallorum cōpleta medicina quæ est elixir philosophorum. Ad hoc autem elixir perueniri nō est possibile nisi per suum medium. Vide naturā medij, in quo semper est cōtinuitas extremorum. Extrema verò sunt sulfur & mercurius, & elixir cōpletum: ex illis istorum quæ magis depurata et decocta sunt & digesta, illa sunt meliora et perfectiora & etiā propinquiora. O carissime non oberres, quæ enim seminauerit homo, hæc & metet. Iam satis patet quis sit lapis, quæ medicina eius, cui nihil extraneum additur, nisi quod superflua remouentur: quia non conueniunt rei, nisi quæ propinquiora sunt ei ex natura. Nunc igitur carissime expli cabo dicta philosophorum & verba sapientum obscura in parabolis celata, vt iudices me verba philosophorum intelligere, & ipsos verum protulisse affirmes. Est igitur illud primum quod philosophi vocauerunt solutionem, quæ est artis fundamentum: Vnde dicit Maria, Copula gummi cum gummi vero matrimonio, & fac illa sicut aquam torrentem. Rosinus philosophus ait, Nisi corpora in incorporea verratis, in vanum laboratis. Item Parmenides de hac solutione tractat dicens in Turba, Quidam hanc solutionem audientes, putant eam

Solutio.

eam fieri absque corpore suo cum coniuncta est, & factum est vnum permanens: Non est enim philosophorum solutio aquae iubilatio, sed corporum in aquam solutio seu conuersio ex qua primò creata fuerunt, vt videlicet in mercurium, prout gelu conuertitur in aquam liquidam ex qua prius fuit. Ecce per Dei gratiam vnum elementum quod est aqua, & ipsius corporis in aquam liquidam reductio. Secundum verbum est, quòd ex aqua fit terraleni decoctione totiens reiterata, donec nigredo superemineat: Nam vt dicit Avicenna in titulo de Humoribus, Calor agens in humido corpore primò generat nigredinem, vt est videre in calce quae apud vulgum fit. Ideo dicit Menabdes, lubeo posteros facere corpora non corpora per dissolutionem, & incorporea corpora per suauem decoctionem: in qua summè cauendum est, ne spiritus conuertatur in fumum, & euanescat per nimium ignem. Vnde Maria dicit, Custodi ipsum, & caue ne fugiat aliquid in fumum. Et sit mensura ignis caliditas solis Iulij mensis, vt ex suauis & longa decoctione inspissetur aqua, & fiat terra nigra. Sic ergo habes aliud elementum quod est terra. Tertium verbum quod praecessit, est terra mundificatio. Vnde dicit Morienes, Haec terra cum aqua sua putrescit & mundificatur: quae cum mundata fuerit, auxilio Dei totum magisterium dirigetur. Hermes quoque ait, Azot & ignis latonem abluunt, & nigredinem ab eo auferunt. Ideò dicit Philosophus, Dealbate latonem, & liberos reponite, ne corda vestra rumpantur. Haec est enim compositio omnium sapientum, & etiam tertia pars totius operis. Iungite ergo, vt dicitur in Turba, sic cum humido id est terrā nigram cum aqua sua, & coquite donec dealbetur. Sic habes aquam & terram per se, & terram cum aqua dealbatam. Quartum verbum est, quòd aqua quae cum terra fuerit inspissata & coagulata, ascendat sublimatione. Sic habes terram, aquam, & aerem. Et hoc est quod dicit Philosophus, Ipsum dealbate, & cito igne sublimare, quousque ex eo exeat spiritus quem in eo inuenies, qui dicitur auis aut cinis Hermetis. Vnde & Morienes ait, Cinerem ne vilipendas, nam ipsa est diadema cordis tui, & permanentium cinis. Et in libro Turbae dicitur, Ignis regimen augmentat: & per albedinem peruenitur ad cinationem, quae dicitur terra calcinata. Vnde dicit Morienes, In fundo remanet terra calcinata, quae est naturalis ignea: Et habes in praedictis proportionibus quatuor elementa nempe aquam dissolutam, terram dealbatam, aerem sublimatum, & ignem calcinatum. De istis etiam quatuor elementis dicit Aristoteles in libro de Regimine principum ad Alexandrum, cum habueris aquam ex aere, & aerem ex igne, & ignem ex terra, tunc plenā habebis artem philosophiae. Et hic est finis primae compositionis, vt Morienes dicit. Nunc ad secundam compositionem transeamus, quae habet inspirare, tingere, & viuificare primā compositionem. Vnde dicit Calvinus philosophus, Nemo vnquā potuit, vel postea poterit tingere terrā foliatā nisi cum auro. Ideò precipit Hermes dicens, Seminate aurum vestrum in terrā albam foliatam, quae per calcinationem facta est ignea, subtilis, & aerea: In istam ergo terram aurum seminamus cum tincturam auri illi imponimus. Sed nunquam aurum potest perfectè aliud corpus tingere quam seipsum: Certè hoc non potest nisi perficiatur arte. Vnde ait Raimundus, Quauis hic lapis noster iam in se tincturam naturaliter contineat: nam in corpus magnesiae creatus est perfectè, per se tamen non habet nisi perficitur arte & operatione. Geber dicit in Operatione radicum, Ad hoc fit operatio, vt melioretur tinctura auri in auro plus quàm est in sua natura: & etiam vt fiat Elixir iuxta sapientum allegoriam id est compositum ex speciebus limpidum condimentum, antidotum & medicina omnium corporum curandorum purgan-

Coagulatio.

Mundatio.

Sublimatio.

Tinctio.

purgandorum & transformandorum in Lunificum & Solificum verum. Sed nunquid Solo auro, & non alio corpore indigeamus, audi Hermetem dicentē: Pater eius, id est, primæ compositionis est Sol, mater eius Luna: Pater est calidus & siccus, tincturā generans: Mater eius est frigida et humida genitū nutrienda. Ideo Sol per se, et Luna per se, sunt difficillimæ fusionis. Et dum coniunguntur in modum quo fit solidatura ad aurum, funduntur citissimē. Ideo dicit Maria: Accipe corpus proiectum, siue monticulum clarum, quod non capitur putrefactione, et tere cum elapenos quod comprehendit tincturam spirituum & appropinqua igni, et totum liquefiet cito, si super eum proieceris uxorem suā Lunam. Igitur si in lapide nostro esset tantum alterum ipsorum, nunquam facile fluere medicina, neque tincturam daret: Et si daret, non tingeret nisi in quantum esset: & reliquum, ut mercurius, in fumo euolaret: quia non esset in eo receptaculum tincturæ. Sed nostrum finale secretum est, habere medicinam quæ fluat ante fugam mercurij. Istorum autem duorum coniunctio est necessaria in opere nostro: Dicit enim Geber, In perfecto magisterio preciosius metallum est aurum: ipsum enim est tinctura rubedinis transformans omne corpus. Ipsum est & fermentum totam massam conuertens ad suam naturam. Ipsum quoque est anima coniungens spiritum cum corpore: quia sicut corpus humanum sine anima est mortuum et immobile, sic & corpus immundum sine fermento quod eius est anima terreum et inuegetabile: Nam fermentum preparati corporis totam massam conuertit ad suam naturam. Et non est fermentum nisi Sol & Luna planetis appropriata: Quia sicut Sol & Luna cæteris planetis dominantur, sic ista duo corpora dominantur alijs corporib. metallorū quæ ad naturam prædictorum duorum conformiter conuertuntur, & ideo fermentum dicitur: Nam sine ipso gramina non emendantur. Dicit enim Raimundus. Sed hanc emendare non poteris nisi prius subtilietur arte ac operatione. Quare Hermes dicit, Fili extrahere à radio suam umbram. Igitur preparatio & subtilizatio fermenti nobis est necessaria, sicut est in fonte, quia quantum est ad creationem perfecte nascitur, sed non quantum ad operationem nisi prius alatur pauco lacte et post pluri, deinde plurimo, sic contingit ex toto in lapide nostro. Ac-

Dosis. cipe igitur quartam partem sui, hoc est unam partem de fermento, & tres partes de corpore imperfecto, dissolue fermentum in æquale sui aquæ mercurij: Coque insimul lentissimo igne, & coagula illud fermentum, ut fiat sicut corpus imperfectum, et orificio vasis clauso. eodem modo & ordine ut dictum est sit preparatum: hoc autem præcipit Hermes dicens: Carissime, in principio operis recentis æquales partes permissionis commisce insimul, & tere donec desponsetur, et ale ut fiat in eis conceptio in fundo vasis, & generationes generati fiant in aere. Morienus quoque dicit, Fac in principio ut fumus rubeus capiat fumum album in forti vase firma coniunctione sine spirituum exhalatione, & hoc est quintum verum. Sextum verum est, ut quartam partem fermenti subtiliati coniungas cum tribus partibus terræ dealbatæ, & aqua sua imbibe huius, & ut prius toties hæc coque & reitera, donec duo corpora unum fiant sine coloris diuersitate. Vnde dicit Morienus, Cum corpus album fuerit calcinatum, mitte in eam quartam partem sui de fermento auri: Nam aurum est sicut fermentum panis, quod totam massam pastæ conuertit ad suam naturam: Quia que ergo ipsum in aqua sua donec fiat res una, & corpus unum siccum: & illud ut dicit Maria, Percuriet ipsum aer, congelabit eum, & erit unum corpus: & illud est secretum Scalæ: Tunc intruditur fermentum in suo corpore quod est eius anima. Et hoc est quod dicit Morienus, Nisi corpus immundum mundaue- ris & id dealbatum reddideris, et in id animam miseris, nihil in hoc magisterio

sterio direxisti. Ideo fit permistio fermenti cum corpore mundato, & nō cum corpore immundo. Nam vt dicit Galius, In perfecto magisterio lapides non recipiunt se adinucem, nisi utroq; prius fuerint mundati. Non enim recipit corpus spiritum, neque spiritus corpus, ita quōd spirituale fiat corporeum, vel corporeum spirituale, nisi prius fuerint ab omni sorde depurati perfectissimē. Quando verō mundantur, mox complectuntur inuicem corpus & spiritus, & peruenit ex eis operatio vna perfecta, quia alterata sunt à natura & crassa, facta sunt subtilia. Hoc etiam dicit Aftanus in Turba: Spiritus non coniunguntur corporibus, donec ab immunditijs perfectē fuerint denudati: & in hora coniunctionis maxima apparent miracula: tunc corpus imperfectum coloratione firma coloratur fermento mediante, quod fermentum sit anima corporis imperfecti. Et spiritus mediante anima cum corpore coniungitur & ligatur, & cum ea simul in colorem fermenti conuertitur, & fit vnum cum eis. Hoc est igitur Elixir, vt dicit Auicēna ad Assē philosophū, quod tingitur tinctura sua, & submergitur oleo suo, & figitur calce sua: cuius aquam inuenimus sicut est argentum viuum in mineralibus, & oleum eius sicut est sulfur aut arsenicū in mineralib. & calx eius sicut est calx in mineralibus. Verū etiā melius, & abūdātius & sublimius est opus: vt albū cōpletur tribus, in quibus nō est ignis: & citrinum quatuor rotatur rotis. De istis rotis etiam dicit Maria, In hac schola non sunt nisi mirabilia: intrant namq; in eo quatuor lapides, & eius regimen verum est. Ex prādictis igitur patet subtiliter intelligenti vel intuenti, philosophos in eorū verbis obscuris verū dixisse: Nam dicunt, Lapis noster est ex quatuor elementis: & ipsū elemētis cōparauerunt. Et primō ostēsum est qualiter quatuor ibi sunt elemēta. Quia vt dicit Rasis: Omnia quæ à Lunari globo inferius à summo condita sunt opifice, participant quatuor elementis, non tamen per visum, sed per effectum. Nam lapis est vna sola res, tantū vna substantia, radix vna, & vna natura. Hermes dicit, Incipe in nomine Domini, & cognosce naturam lapidis. Ipse enim est à radice materiæ suæ, quia in eodem & de eodē nec ingreditur aliud super eo quod non sit ortum ab eo: Re vera non conuenit rei, nisi quod propinquius est ei ex natura sua: nam vnumquodque diligit sui simile: Idcirco dicit Plato, Substantia vna, & vna essentia: in hoc vnō est calidum, frigidum, humidum, & siccum: Ideō dicitur minor mundus, quoniam ex eo & per eum & in eo & cum eo sunt omnia metalla. Ipse quoque est sicut arbor, cuius rami & flores & fructus sunt ex ea & per eam: & ipsa est totum simile. Vnumquodque non generat res nisi sibi similes ex specie sua: ita hæc res vna est & eadem, & quicquid de ea est, vnum & idem est & non diuersum. Hunc autem lapidem nominant philosophi nomine omnis rei corporis, & omnis speciei: Vnde Pithagoras, Omnibus nominibus nūcupatur, cuius nomē proprium est tantū vnum: vnde versus: *Dicitur hæc Luna nominibus omnibus vna.*

Et dicit Phieras, Tenebroforum nominum pluralitatem dimitte. Natura quidem vna est quæ omnia superat, non autem diuersæ naturæ illam rem emendant: Verū quidem vna sola natura est, quæ se ipsam germinare facit. Igitur, vt dicit Diomedes, Venerabili vtimur natura, quoniam natura non emendatur nisi sua natura: cui noli alienum introducere puluerem, neq; vllam rem. neq; res diuersæ illam rem emendant: Nam ipsa seipsam facit germinare. Maria tamen dicit, Quod exhibit album & calx humida, quæ sunt vnū de vno sunt radices huius artis. Et philosophi nominauerunt illam multis vel omnibus nominibus: quorum vna sola res est tantū vt dicit Morienes: Ego veritatem dico vobis, quōd nihil aliud duxit modernos in errorem nisi nominum multitudo. Sed omnis sapiens sciat, quōd hæc nomina non sunt nisi colores in

coniunctione apparentes. Et sic nō errabis in via huius operis, quanuis philosophi dicta & nomina sua multiplicauerunt, tamen non intelligunt nisi rem vnam, & viam vnam operandi, & vicem vnam caloris (vel coloris) ostendi. Et nota, ista diuersitas colorum non apparet in nostro lapide, nisi in coniunctione animæ cum corpore, vt dicit Morienes, Vna tantum vice ignis in eo innotuat diuersos colores. Dixerunt Philosophi, quod lapis ex corpore, anima, & spiritu est: & verum dicunt. Nam corpus imperfectum dixerunt corpus, fermentum animam, & aquā spiritum: & bene quidem. Nam corpus imperfectum per se est corpus graue & infirmū, ac mortuū: Aqua est spiritus corpus purgans, subtilians, & dealbans. Fermentum est anima quæ corpori imperfecto vitam tribuit, quam prius non habebat, & in meliorem formā perducit. Corpus est Venus & fœmina: Spiritus est Mercurius & masculus: Anima est Sol & Luna. Corpus habet liquefieri in primā materiam suam, quæ est mercurius, vt dicit Morienes noster, Mercurius non habetur nisi ex corporibus liquefactis liquefactione non vulgari, sed ea tantum quæ durat donec coniuges vero matrimonio sociantur, & etiam vniuntur: & hoc est vsque ad albedinem. Et nota quod corpus liquefactum est ex toto, cum in decoctione apparuerit nigredo. Vnde dicit Bornellus, Videntes autem nigredinem illi aquæ imminere, scitote illud corpus iam liquefactum esse, hinc coquite eum in aqua leni igne, vsquequo cū suo vapore compari desiccetur, & fiat res, quæ in ea à suo corpore introducit. Spiritus verò, corpus subtiliatū conuertit ad se & penetrat ideoque dicitur aqua permanens & aqua vitæ. Vnde dicit Mundus in Turba, Mercurius est aqua permanens, sine qua nihil fit: Vis enim eius est spiritualis, sanguis contritus, vnde cum corpore istum in spiritum vertit, & sibi adinuicem mistū, & in vnum redactum secundum virtutem virtutum corpus incorporat spiritum, spiritus verò corpus in spiritum tinctum, prout sanguis vertit: Nam omne quod spiritū habet, habet & sanguinem: Et sanguis est humor naturalis naturam confortans. Et scito, quanto magis corpus decoquitur, & in suo humore abluatur, tātō magis limpidius apparebit & melius. Sed vt dicit Morienes, Nihil est quod à latone possit suam vmbra auferre nisi azot, quando in eo decoquitur, donec eum coloratum reddat & album, velut oculi piscium: tunc enim expectat suum bonum vt confortetur suo fermento. Nota autem quod fermentum est anima fixa lapidis, tingens, viuificans, & complectens. Vnde dicit Maria, Corpus fixum est de materia Saturni comprehendens digestionē tincturarum, & complens sapientia fœdarum, sine quo hoc magisterium nunquam perueniet ad effectum, donec Sol & Luna in vno corpore coniungantur: Nam totum huius artis artificium, vt dicit Euclides, est in Sole & Mercurio: ipsa enim in vnum coniuncta, tincturam habent infinitam. Nam in opere quærit colorem sanguine rubicundiorē. Modicū quippe huius coloris in album infusum, conuertit magnam albi quantitatem in citrinum colorem, sicut experiri potes, si sanguinē proieceris in lac vel in aquā. Igitur, vt dicit Iosephus, Commisce ignem & aquam, & erunt quatuor: deinde fac ista vnum, & peruenisti ad illud quod quæris: tunc enim fiet corpus non corpus, debile super ignem non debile, & erit super eo pax. Preparatio autem harum rerum à principio, vsque ad finem est aqua fixa, honorata: nam illa manifestant tincturam in projectione: & ipsa est mediatrix inter contraria, & ipsa eadem est principium, medium & vltimum. Intelligens ipsam, apprehendit sapientiam. Dixerunt etiam quidam Philosophi, Nisi corpore vertatis in non corpora, & incorporea in corpora, regulam veritatis non inuenistis: & verum dicunt. Nam corpus primò fit aqua, & sic corporeum fit incorporeū, id est

signū perfectæ
solutionis.

id est spiritus: deinde in coniunctione spiritus aqua fit corpus. Ideo dicit Her-
mes, Conuerte naturas, & quod quaris inuenies: & hoc est verum. Nam in
nostro magisterio primò facimus de crasso gracile, id est de corpore aquam:
Postmodum verò facimus de humido siccum, id est de aqua terram: & sic ve-
rè naturas conuertimus, quia facimus de corporali spirituale, & de spirituali
corporale. Et hoc est quod dicit Senior, Est conuersio corporum de statu in
statum, de re in rem, de infinitate ad potentiam, de crassitie ad tenuitatem, de
corpore ad spiritualitatem, sicut conuertitur semen hominis in matrice mu-
lieris conuersione naturali de re in rē, donec formetur homo inde perfectus.
Ex quo fuit radix & principium eius: nec mutatur ab hoc, nec ex sua radice a-
liqua diuisione. Nam vt dicit Aristoteles, Omnis generatio est ex conuenien-
tibus in natura. Et hoc est verum, maximè in generationibus metallicis: Ideo
enim Philosophi dicunt, Ne facias ingredi super eum alienum, neque pulue-
rem, neque aquam, neque vllam rem: quia si intrauerit super eum alienū, cor-
rumpit eum, & destruit eum. Vnde dixit Arabs rex quidam, Aqua non con-
glutinatur nisi cum simili sulfuris sui in hoc quod ex eo est. Deinde facimus il-
lud quod est superius, sicut est illud quod est inferius, id est, vt spiritus fiat cor-
pus, & corpus spiritus, sicut est in principio nostræ operationis, vt in sublima-
tione, quod est inferius, est sicut quod est superius, & totum vertitur in terrā.
Idcirco dicit Hermes, Quod est superius per sublimationem, est inferius per
descensionem, & quod est inferius per constipationem, est sicut quod est su-
perius per ascensionem, ad perpetranda miracula rei vnius: aqua & terra ha-
bent locum inferius: aer & ignis ascendunt superius: aqua & terra concipiunt
& nutriunt: aer & ignis, agunt & coniungunt. Et ista quatuor in nostro lapide
conueniunt, vt dicit Senior, Quod quatuor elementa in lapide nostro purissi-
cata sunt, quia in eo est aqua fixa, & aer quietus, & terra quiescens, & ignis cir-
cundans omnia: & in hac repugnantia in eo conueniunt. Et hæc quatuor natu-
ræ in eo, ex eo, & per eum generatæ sunt. Patet ergo ex præmissis, quod lapis
noster ex quatuor elementis est. Dixerunt ergo Philosophi, Quod lapis no-
ster habet corpus, spiritum, & animam: Et ista tria dicuntur ex vna natura, &
vna re cum vna aqua de vna radice: & certè verum dicunt: Nam totum magi-
sterium nostrum fit cum aqua nostra, & de ea, & ex ea sunt omnia necessaria:
Nam ipsa corpora soluit, non solutione vulgari, prout tradunt ignorantes, q
conuertantur in aquam nubis, sed solutione vera philosophica, vt conuertan-
tur in aquam, ex qua ab initio fuerunt. Vnde dicit Socrates, Secretum cuiusli-
bet rei & vita, est aqua: ipsa soluit corpus in spiritum, & de mortuo facit viuū.
Ipsa est acetum acerrimum quod omnibus imminet, & omnia superat. Terite
ergo lapidem nostrum aceto acerrimo, incoquite donec inspissetur, citissime
tamen ne acetum conuertatur in fenum & pereat totum. Item, ipsa eadem a-
qua calcinat corpora, & in terram reducit. Ipsa etiam eadem corpora deni-
grat, dealbat, & rubificat: ipsa eadem in cinerem transformat, pulverizat & ea
intrat: iuxta quod dicit Marchos rex, Aqua nostra soluit corpora, congelat
& denigrat ea: & ipsa abluit omne corpus, & aufert omnem nigredinem, &
tingit omne nigrum: & facit album, & tingit omne album: & facit rubeum, &
viuificat omnia mortua in vitam sempiternam. Ideo magnificatur hæc aqua,
exaltatur, & facta est domina omnium rerum, nec inuenitur res agens suas o-
perationes. Morigenes quoque dicit, quod Azor & ignis latonem abluunt,
mundificant, & obscuritatem eius penitus ab eo eripiunt. Laton autē est cor-
pus immundum, Azor verò est mercurius. Et hæc aqua coniungit corpora di-
uersa modo prædicto preparata tali coniunctione, quod non potest ignis

Solutio philoso-
phica.Albificatio.
Rubificatio.
Denigratio.
Ablutio.Mundificatio.
Laton.
Azor.

spiritus quid.

Sublimare quid sit.

Ars.

Sublimatio philosophica.

potentia ea separare. Ipsa facit matrimonium inter corpus & fermentum, & eorum vnum mutat in aliud, & ab ignis combustionione defendit. Calcinata namque terra & dealbata ipsa altiora petens loca, fit spiritalis & aerea: Et quod est spirituale & aereum, est incorruptibile & penetratiuum. Vnde dicit Hermes, Aqua aeris inter caelum & terram existens, est vita vniuscuiusque rei: nam ipsa est mediatrix inter ignem & aquam per calorem & humiditatem suam. Vnde ipsa aqua suscipit aerem: nam ipse aer suscipit ignem, quia ipse est vicinus igni per calorem, & propinquus aquae per humiditatem: idcirco facit matrimonium inter virum & mulierem. Omnis enim spiritus consistit ex subtilitate fumositatis aeris. Nam omne animatum vegetabile attrahit spiritum & vitam ex aere. Ignis igitur aquam aeris viuificat mortuam, facit matrimonium, & a combustionione ignis protegit compositum. Ideo dixerunt Philosophi, Conuertere aquam in aerem ut fiat vita: vita tamen cum vita, quia ipsa est vita & spiritus cui ipsa intrauerit. Igitur aqua nostra sublimat corpora non sublimatione vulgari, quam intendunt idiotae credentes quod sublimare, sit superius ascendere: Vnde accipiunt corpora calcinata & miscent ea cum spiritibus sublimatis, ut sulfure & mercurio cum sale armoniaco coniungunt, & per fortem ignem sublimationem faciunt, ut corpora simul cum spiritibus ascendant, & dicunt tunc quod spiritus & corpora sunt sublimata, & a suis superfluis optime depurata: sed delusi sunt: quia ipsi postea ipsa magis immunda reperiunt, quam prius fuerint. Nam ars est debiliior quam natura: Vnde dicit Albertus in libro de Mineralibus, Quoniam duo extranei humores a sulfuris substantia artificio & ingenio naturae purgati sunt, melius ab arte purgari vel depurari non possunt: Nam artificium naturae certius est & sublimius omni arte. Igitur nostrum sublimare non est superius ascendere: sed sublimare Philosophorum est de re parua & humili, seu bassa & corrupta, magnam facere, altam, & puram. Vnde quum dicimus, Ipse sublimatus est in Episcopum, hoc est promotus est in Episcopum, hoc est, promotus est ad dignitatis gradum. Sic dicimus corpora sublimata, id est subtiliata, & in alteram naturam translata: Vnde sublimare idem est quod subtiliare, quod totum facit aqua nostra: Vnde dicit Morienes, Aqua a corpore mortuo in quo non est anima aufer foetorem, & quando dealbauerit animam, & eam sublimauerit, & corpus custodierit, auferit ab eo obsecritatem, & omnem odorem malum. Albides quoque dicit, Accipite res a mineris suis, & sublimare eas ad altiora loca sua, & mittite eas a cacumine montium suorum, & reducite eas ad radices suas. Sublimare igitur est re grossam subtiliare: Vnde dicit Hermes, Sublima subtile a spisso suauiter & cum magno ingenio. Ascendit enim terra in caelum, iterumque descendit in terram, & recipit vim superioris subtilitatis penetrandi, & inferiorem grauitatis remanendi. Sic ergo intelligite sublimationem philosophorum, quia multi sunt in hoc decepti. Item aqua nostra viuificat corpora & mortificat, deducit ad occasum, & reducit ad ortum. Ipsa colores nigros apparere facit in mortificatione, & conuertuntur in terram putrefactione: Postmodum apparent multi colores & varij ante dealbationem, quorum omnium finis est albedo stabilis: Ipsa enim est ut granum frumenti cadens in terram, quod si mortuum fuerit, ipsum solum manet. Sic semina omnium terrae nascentium mutantur, & putrefiunt, donec ingreditur super eis corruptio: dein germinant & augmentantur sicut illa, ex quibus radicem habuerint: Sic aqua nostra nutritur, putrefit, & corrumpitur deinde germinat, resurgit, & se ipsam viuificat. Idcirco dicit Calidus, Quando uidi aquam congelare se ipsam, tunc certificatus fui, quod res vera est sicut aliquid signatur. Coquite ergo eam cum corpore suo donec siccetur humiditas eius ab i-

ab igne, & sit sicca, donec videatur eam collegisse spiritus eius ab ea, & fecisse mansionem in radice elementi sui: hoc autem erit quando mortificaueris, corpus album decoxeris: tunc erit aqua spiritualis, potens naturas conuertere ad alias naturas: tunc autem corpora mortua viuificat & germinabit. Item, Aqua nostra est mater diuersorum colorum mirabiliū, quia per ipsam diuersitas colorum apparebit, et hoc erit maximè in misione aquae corporis præparati & fermentati: tunc enim infiniti colores apparent tot, quot excogitari possunt, quia tunc spiritus coniungitur cum corpore & anima mediante, nam spiritus est locus animæ, & anima à corporibus extracta est aquae tinctura. Vnde Sennosor, Hæc aqua est tinctura soluta in corpore deportata, sicut portatur tinctura tinctorum super pannum: deinde recedit aqua per desiccationem, & remanet tinctura sua per impressionem: Similiter est de aqua animæ in qua portatur tinctura, quam reducunt super terram suam albam sitientē, foliatam. Hanc aquam vocat Hermes aurispinarum & florum, & croci, quia tingit terram eorum calcinatam: Vnde etiam dixit, Seminate aurum in terrā foliatam: deinde recedit aqua spiritualis, & in corpore remanet anima, quæ est tinctura Solis: nam ipsa est sicut fumus subtilis, insensibilis, non nisi in effectu apparens: Sed eius actus est manifestatio colorum, & ignis ex igne generatur & nutritur in igne, & est filia ignis, ideo oportet reduci ad ignem, vt non timeat ignem, si cut reducitur puer ad ybera matris suæ.

Colorum apparitio.

Hunc etiam lapidem nostrum aliqui æs album vocauerunt. Vnde Lucas & Eximeus in Turba, Scitote omnes scientiā quærentes, quod nulla sit tinctura nisi ex nostro ære albo. æs enim nostrum, non est æs vulgi, æs vulgi corrumpitur & inficit omne cui imponitur: æs verò Philosophorum perficit & dealbat cui associatur. Ideo dicit Plato, Omne aurum est æs, sed non omne æs est aurum: nam in natura aurum assimilatur aeri, vt in gravitate, tactu: sed in natura æris non est aliud quam est in natura auri, ex corruptione in terra & mansionem in patientia, in igne, & mansionem in mari. Itaque æs nostrum habet corpus, animam & spiritum: & illa tria sunt vnum: Nam spiritus, corpus, & anima, sunt vnum: quia ipsa omnia sunt ex vno & de vno, & cum vno, quod est radix ipsius. Aes igitur philosophorum est Elixir eorum ex spiritu, corpore, & anima completum & perfectum. Sic enim philosophi lapidem diuersis nominibus nominauerunt, vt sapientibus esset manifestus, & insipientibus occultus. Sed quocunque nomine nominetur, superest vnus & idem: & de eodem: Vnde dicit Mercurius hæc carmina:

Aes album.

Corpus, anima, & spiritus vni sunt.

Est lapis occultus, & in imo fonte sepultus,
Vilis & erectus, fumo uel stercore tectus:
Vnus habet uiuus lapis omnia nomina diuus,
Vnde Deo plenus sapiens dixit Morienus
Non lapis hic lapis est animal quod gignere fas est,
Et lapis hic auis, & non lapis aut auis hæc est:
Hic lapis est moles, stirps, & Saturnia proles:
Iupiter hic lapis est, Mars, Sol, Venus, & lapis hic est.
Alliger & Luna lucidior omnibus una,
Nunc argentum, nunc aurum, nunc elementum,
Nunc aqua, nunc uinum, nunc sanguis, nunc chrysolinum:
Nunc lac uirgineum, nunc spuma maris, uel acetum,
Nunc in sentina foetenti stillat urina,
Nunc quoque gemma salis, almizadair, sal generalis,
Auripigmentum primum statuunt elementum,
Nunc mare purgatum cum sulfure purificatum:

Siccine transponunt quod stultis pandere nolunt,

Sicq; figuratur sapiens ne decipiatur,

Et quod tractatur stultis ne distribuatur.

Item, vt dicit Morienes, Lapis noster & confectio ipsius magisterij alsmilatur in ordine creationi hominis. Nam primum est coitus, secundum conceptio, tertium pregnatio, quartum ortus, et quintum sequitur nutrimentum. O carissime, hæc verba Morienis intellige, & non errabis in veritate. Aperi ergo oculos tuos, & vide quod sperma philosophorum est aqua viua, terra autem, est corpus imperfectum, quæ terra meritò dicitur mater, quia ipsa est mater omnium elementorum: Ideo quando sperma mercurij coniungitur cū terra corporis imperfecti, tunc coitus appellat: tunc enim terra corporis dissoluitur in aquam spermatis, & fit aqua sine diuisione vna: Vnde dicit Hali, Solutio corporis, & coagulatio sunt duo: sed habent vnā operationem, quia spiritus non coagulatur nisi cum coagulatione spiritus: Et corpus & anima quando coniunguntur, agit vterque in suum consimile: Exemplum cum aqua coniungitur terræ, aqua cum sua humiditate & virtute conatur eam dissoluere: nam facit eam subtiliorem quā prius erat, et reddit eam sibi consimile, quia aqua est subtilior terra: similiter facit anima in corpore, et eodem modo inspissatur aqua cum terra, et fit consimilis terræ in densitate, quia terra spissior est quā aqua. Ideo inter solutionem corporis et coagulationem spiritus, non est differentia temporis, nec diuersum opus in aliquo, ita quod fiat vnum sine alio, sicut non est inter aquam et terram in sua coniunctione diuersa pars temporis: quod cognoscitur si coniungatur vel separetur vna ab alia in earum operationibus: Sicut nec sperma viri separetur a spermate mulieris in hora sui coitus, sic & earum vnus est terminus, vnum factum, & vna & eadē operatio insumul cernitur super ipsa duo. Ideo Mercurius rerum misturam, coitum vocat & genituram:

Semina miscentur quasi lac, quæ mista videntur. Secundum est conceptio, quum terra in nigrum soluitur puluerem, & incipit aliquantulum de mercurio secum retinere: tunc enim agit masculus in foeminam, id est azot in terram: Ideo dicit Arisleus, Masculi adinuicem non gignunt, nec mulieres concipiunt. Generatio enim est ex maribus & foeminis, & maxime ex inuicem conuenientibus. Maribus nanque ducentibus foeminas, natura gaudet, & fit generatio vera. Natura autem alienæ naturæ ineptæ coniuncta, nullam veritatem spermatis gignit. Coniunge ergo filium tuum Gabricum dilectiorem tibi omnibus filiis tuis cum sua sorore Leya, quæ est puella fulgida, suavis, & tenera: Gabricus est masculus, & Leya foemina, quæ ipsi dat omne quod ex ipsa est, et quanuis Gabricus sit carior Leya, tamen non fit generatio sine Leya, Gabricus enim cum Leya concumbens protinus mortuus est: nam Leya ascendit supra Gabricum, & includit eum suo vtero, vt nihil penitus videri potuerit de eo, tantoq; amore amplexata est Gabricum, quod ipsum totū in suam naturā concepit, & in diuersas partes diuisit: & hoc est quod dicit Mercurius:

Quod quasi lac fuerat, conceptio sanguine mutat,

Pallida nigrescunt, rubea diffusa nigrescunt.

Tertium est prægnatio, quia dealbatur terra: dominante nanque aqua, terra crescit & multiplicatur, & augmentatio nouæ proles inde generatur: Tunc oportet te terram nigram abluere, et igne calido dealbare: Vnde Hali dicit, Accipe quod ad fundum vasis descendit, et abluere istud cum igne calido, quousque auferatur eius nigredo, et recedat eius spissitudo, et fac ab eo euolare additiones humiditatum, donec deueniat calx nimis alba, in qua non erit macula

Albatio & ablutio idem sunt.

cula: tunc enim terra ad recipiendam animam est habilis & depurata, ideo Mercurius.

Firmans mutatum, pragnatio spondet hiatum:
Que bene purgantur, concordie pace ligantur.

Quartum est ortus, quando fermentum coniungitur terre dealbata, ita quod unum fiant substantia & colore: tunc enim natus est lapis noster in vitam sempiternam, quia tunc spiritus cum corpore, anima mediante, coniungitur. Hæc namque est compositio quæ, ut dicit Hali, fit cum putrefactione & matrimonio: & matrimonium est subtile cum crasso seu spisso commiscere, & animam cum corpore commiscere. Putrefactio verò est assare, terere, & rigare quousque insimul commisceantur & fiat unum, & non sit in eis diuersitas neque separatio, sicut non est separatio de aqua mista aquæ, tunc conabitur spissum retinere subtile, & conabitur anima pugnare cum igne & ipsum pati: & conabitur spiritus multum alienatus in corporibus fundi cum eis. Ideo Mercurius:

Fermentatio.

Matrimonium.

Putrefactio.

Quartum pragnatum, producit stercore natum:
Natis uita datur, non natis uita negatur.

Quintum est nutrimentum, quia foetus extractus non nisi lacte nutritur & igne, parce & paulatim, dum paruulus est. & quanto magis esurit ossibus confortatis in iuuentutem perducitur: in quam perueniens sibi subsistit & sufficit, & sic oportet te in hac operatione facere, sciens quod absque calore nil unquam generatur: & intensus calor perire facit: & frigidum balneum compositum fugat, temperatum verò & suaue balneum & igne leui corrumpentes humiditates corporis extrahuntur: ideo dicit Mercurius:

Postea nutritur, quod natum lux reperitur,
Ignis a quam superat, fornax alimenta ministrat:
Hinc etiam lapis natus noster appellatur.

Vnde Plato in libro Turbae dicit, Honorate Regem ab igne venientem, diademate coronatum, & ipsum illuminare quousque ad ætatem peruenerit perfectam, & nolite ipsum comburere, nec fugeris ipsum comburendo nimio igne: quia si ipsum prouocauerit ad iram, aufert à nobis regimen suum: Cuius pater est Sol, mater verò Luna, quam portauit ventus in ventre suo: & nutrix eius est terra, nutritur autem suo lacte, id est spermate ex quo fuit ab initio: imbibatur ergo saepe & sapius parce & paulatim suo mercurio, quousque bibat quod sibi sufficiat. Tunc autem, ut dixit Hali, erit corpus causa retinendi tincturam: & erit tinctura causa retinendi colorem, & color erit causa demonstrandi tincturam in qua est lumen & vita naturæ. Vnde hæc est via recta, breuis, summa perfectio rei, & conseruatio totius magisterij. O carissime amice singulariter dilecte, per ea quæ dicta sunt facilius potes intelligere verba obscura, & cognosces omnes in eo conuenire, quod nullum est magisterium nisi illud quod dixi. Iam enim habes corporis solutionem, & ipsius ad primam materiam reductionem. Deinde habes ipsius in terram conuersionem: Præterea terræ nigra dealbationem, & in aerem leuigationem, quia tunc distillando humiditatem quæ in ea inuenitur, fit aerem quod ascendit, & terra remanet calcinata, & tunc est igneæ naturæ: Et habes conuersionem ipsorum adinuicem: & accipit augmentationem tantam, cuius utilitas maior est quam possit percipi aliqua ratione. Amen.

Finis Thesauri philosophiæ.

PRAXIS VNIVERSALIS MAGNI OPERIS, EX
TERTIA DISTINCTIONE LIBRI QVINTARVM
essentiarum Raimundi Lullij.

CORPVS Solare vel Lunare calcionatum, in oleum cōuersum per mēstruum nostrum: Et scias pondus cuiuslibet: si fuerint menstrui libras tres ponas, de corpore vncias duas, & fac eorum coniugium adinuicem id est mīstionē in vase tibi noto fortissimē clauso ex luto facto ex albumine oui, papyro & calce viua diligētissimē carminata, pone in balneo aut fimo calidissimo: securior tamen est operatio cum balneo cinerum, ne calor in alio balneo aut fimo recedat: nam ignem actū suum sibi habere necesse est. Qui calor etiam si defuerit, ad malum terminabitur. Ministra ergo ignem lentum quousque menstruum modorum successiue & continuē sine intermissione, quousque per menstruum dissoluatur, vt fiat mīstio menstrui in oleum, & rursus olei in menstruum per minimas partes, & transeat materia à dissolutione mīstionis ad alteram potentiam elementorum, & per consequens ad generationem: non ad generationem quæ est post totalem lapidis corruptionem, sed ad accidentalem generationem, quæ largo termino generatio dicitur: quod cognoscas quando alius color incipit generari scilicet niger. Non arbitreris ipsum esse nigrum sicut encaustum, sed sicut in colore mali granati: qui color niger, est finis alterationis, & principium digestionis. Ergo hæc generatio huius coloris non est ex corruptione formæ substantialis ipsius auri & menstrui, quam in instante quitur generatio formæ substantialis ipsius auri & menstrui, quam in instante sequitur generatio formæ substantialis lapidis philosophorum cum expoliatione terreitatis ingressum prohibentis. Isto colore viso intelligas corpus Solare transire per dissolutionem, alterationem, & digestionē in generationē, quia ibi facta est colligantia amoris intra corpus & menstruum, quia corpus conuersum est in menstruum, & menstruum in formam. Deinde continuando digestionem sine intermissione temperatē continuando, tunc corpus cum menstruo ingrediuntur digestionem & generationem: & durat digestio & generatio per tempus mutationum.

DE LAPIDE PHILOSOPHORVM QVIDAM SVMMATIM multa epilogando sic dicit.

RESTAT nunc quatenus breuiter teneatur memorialiter totum magisterium sub sermonis breuitate recapitulatiue: Vnde dicimus, quod tota huius operis nostri intentio in summa nihil aliud est, nisi vt sumatur lapis philosophicus, & cum operis instantia alijs etiam regiminibus completis assiduatur super ipsum opus sublimationis atque distillationis primi gradus, vt per hoc mundetur à corruptionis impuritate: Deinde verò figatur ita quod nihil ascendat: & cum fixus fuerit, solue ex eo quod subtile est, & in ignis temperamento serua, quousque per modum sublimationis, solutionis, atque distillationis eleuetur, & eleuari possit. Cum eleuatum fuerit, in ignis temperamento serua, quousque totum figatur, & in asperitate ignis quiescat: & hic secundus preparationis appellatur gradus: & in hoc quidem preparationis & perfectionis meta consistit. Tertius verò similiter gradus lapidis administretur, quo per totum principium, medium & finem consistunt preparationis complemento: Et est vt fixum lapidem cum manet sublimatus per administrationem ignis volatilem facias, & volatile fixū, donec in ignis temperamento quiescat, ita quod nū vi-

nil videatur ascendere: Et hic tertius modus est completus. Quarta verò administratio est, vt lapidem dissoluas, & per modum distillationis volatilem facias: et cum ista fuerit tota materia cum igne sibi appropriata donec quiescat sine aliqua separatione. Et cum ista facta fuerit, verissima via inuenta est. Quinta administratio est, vt lapidem congelatum dissoluas, & volatilem facias: & iterum volatile fixum. Sexta administratio similis est quintæ, similiter & septima: & summarie nihil aliud est, quàm, solue, congela.

PRACTICA MAGISTRI ODOMARI ad discipulum.

COGIS me frater Ludouice contra omnium philosophorum præcepta militare: sed quia tui amore sanctissimo cor meum accenditur, ideo secretum quod hæcenus pater filio negat, tibi carissimo fratri fideliter iungo. Recipe Lunæ purissimæ à sulfure suo combustibili purgatæ per modum calcinationis vnciam vnā, & pone in vrinali vitreo cum duplo acetī distillati per modum distillationis aquæ vitæ, quod melius est, & claude os vrinalis ne respiret: postea sepelias in caldario aquæ pleno & straminibus, ita quod aqua ferueat per vnā horam: & dissolutum distilla per filtrum: distillatum desiccat: desiccatum, in furno reuerberationis calcina: calcinatum, iteratò cum aceto dissolue per omnia faciendo vt supra, sex vicibus itera: vltimò calcina. Tunc recipe mercurij sublimati vncias duas, & incorpora diu, optimè ducendo cum magna cautela. Postea illud sublima in Aludel plani fundi cum igne fortiori quam expedit in fusione aris, & totum ascendet. Et hoc iteratò totum contempe simul, & sublima donec figatur, fixum dissolue sex vicibus vt primò. Vltimò calcina, & cum nouo mercurio crystallino sublimato iterum eleua, & tantumdem illud fixa: hos autem ordines fixationis & volatilitatis quinque vicibus iterera, quia vltra quinque vices non poterit bene calcinari, nec eleuari: imò omnia aequantur in fundo, in fermentatione & maturatione. Tunc vncia vna istius lapidis cadit supra centum. Sed si vncia vna in fimo equi vel in balneo Mariæ dissoluetur, & in cineribus tepidis congeletur, illius vncia cadit super sex millia. Et si secundò dissolutionem & congelationem reiteraueris, ita quod lapis amplius coagulari non valeat in quocumq; paruo igne, imò quod ignis in naturam solarem conuersus, quàm citò ignem vel Solem senserit, pars vna cadet super infinitas.

Si autem vis facere rubeum: Recipe mercurij rubificati, fixi, & in spiritum versi partem: & adde Elixiri albo, & fiet citrinum: & habes opus tuum rubeum. Rubificatur autem mercurius in aqua acuta, quæ fit ex libra vitrioli, & libra salis petrae, & quarta parte libræ cinaprij, & duabus vncijs aluminis iameni: & postea figitur in prima sublimatione magnæ ignitionis: postea soluitur in aqua sanguine rubicundiorē, & per dies quadraginta pone in fimo, in * caliculo siccando. Hæc aqua si calefiat parum, & super centum libras eius proiciatur Elixir albi vna libra, fiet totum Elixir rubeum perfectissimū: & sic in infinitum. Similiter fit ad album, si mercurius albus crystallinus non fixus soluat: Solem: si viridem, probatissimum facit viride aurum: etiam vitrum vel crystallum si superproieceris, inde naturas procurabis secundum suum colorem. Omnem infirmitatem, debito modo sumptus, in hora expellit: & senem in iuuenem gaudiosum conuertit: & simpliciter crines canos erigit, & pulchram comam inducit.

* In calido cinere.

FVIT in Gallijs homo quidam qui oleum rubeum composuit, in quo oleo postea ponebat laminas tenues Lunæ, quas super lentum ignem dimittebat aliquibus horis, deinde sigillabat vas & faciebat ignem desuper, & tota illa Luna cum materia tota conuertebatur in aurum: sed ex quo fieret oleum nescio. Credibile tamen est medicinam factam ex corpore, spiritibus, & animalibus fixis, rubeis, & per dissolutionem in oleum reductis.

Nota pro præseruatione à fumis alchimicis venenosis (præter alia adiutoria) vt obtures nares cum bombyce seu bombace madefacto in oleo violarum.

Contra ægrotudines genitas ex fumo mercurij vel aliorum spirituum alchimicorum, prodest vti zedoaria, & bacca lauri, & pipere, & allio, & vino.

Albertus in libro suo de Mineralibus inquit, Quod operarij qui metalla fondunt, quando igniunt ea, obstruunt os & nares duplici vel triplici filit ro, ne vapore nimis lædantur in spiritalibus, & noceant valde præcordijs

ARCANVM PHILOSOPHORVM, VT EX SATURNO turno facias aurum perfectum.

Recipe libram semis mercurij philosophorum, & uncias duas sulfuris eorundem: amalgama utrosque simul, ita quod de alterutro nil appareat, sed remaneat pulvis niger ex his duobus: quem recipe & pone in phiala stricti oris, & pone super fornaculam seu furnellum olla mediante cum cineribus cribratis, vt scis: & fac quod cineres non ascendant ad materiam, & da in principio ignem leuē per octo dies, ad hoc vt spiritus non ascendant, & si quid ascenderit in illis octo diebus, reduc cum illo quod in fundo vasis remanebit frangendo vas singulis octo diebus post primam materiam factam quæ erit nigra: & sic frangendo vitrum, tere materiam tuam, & repone in alio vitreo vase: & sic facias omni octauo die, donec videas materiam tuam in colore cineris: tum diminue cineres per vnum digitum, ita quod non remaneat de cineribus nisi per duos digitos, & superpone igni, & tandiu permittit donec materia sit rubea. Et quando videris eam rubeam, diminue iterum de cineribus per digitum, & sic per consequens quousque sit albißima vt nix & quod postea reuertatur in colorem rubeum. de qua medicina recipe unciam vnam, & projice super octo Saturni præparati, & fiet Saturnus niger & durus vt ferrum: de quo ita duro & nigro projice unciam vnam super uncias octo Saturni, & fiet rubeus: de quo rubeo projice unciam vnam super octo libras Saturni præparati, & habebis aurum perfectum. Laus Deo.

Ad album. Accipe mercurij sublimati, arsenici sublimati, argenti calcinati, ana: tere & imbibe cum aqua tartari, vt sit totum liquidum, & per alembicum distilla, reddendo qualibet vice aquam facibus, donec amplius non distillet aqua, & remaneat in fundo massa fixa: quam tere & imbibe ac sicca ter vel quater cum aqua salis armoniaci fixi. Postea pone dictam materiam in alia phiala ad dissoluendum in loco humido: & soluât distilla per filtrum, postea conge-
la: & vtere super æs calcinatum & reductum.

PERFECTA SALIS COMMVNIS PRÆPARATIO ad lapidem philosophorum.

SVME salis communis quartarium vnum siue libras decem, & habes crucibulum tam grande quod totum hunc salem capiat prius à saxis aut extraneis rebus mundatum: Sali in crucibulo posito, superpone ferreum cooperculum

Cooperculum, ignis crucibulum admove ad ignitos carbones circumquaq;
ac suprapone in fabri ferrarij officina, & continue bonum ignem cum mantici-
bus seu flabellis facito, quoad crucibulum bene rubescat & crepitare desinat:
tunc enim sal præparatum erit. Sequere augendo ignem & sufflando cum fla-
bellis ac si argentum fundere velles: tunc sal fundetur siue liquecet in crucibu-
lo non secus ac si argentum esset. hunc ita fufum projice in massam tanquam si
foret argentum, & in vnum frustum sponte densabitur, sed erit tamen frangibi-
le. Nam & si hic sal ex salsa aqua seu marina factum sit, sustinet tamen ignem, &
funditur sicut metallum. Fac ex hoc bonam quantitatem, & hunc tere subtili-
ter non nimis tamen, & habeas vesicas bubulas & ex eo sale trito imple, & col-
lum vesicæ cum funiculo forti liga, atq; in loco quantum potes humidiori ap-
pende, & cum fibula seu acu medio ceter magna in fundo vesicas perfora plu-
ribus in locis singularum, & suppone catinos terreos vitreos, vt quod effluit
è vesicis colligatur. Potes etiam dictum sal tritum super idoneum marmor
ponere & nocturno in aere dissoluatur. Tantum autem huius aquæ confice vt
libras decem habeas: demum per filtrum eam distilla, deinde rursus per alem-
bicum distilla, & in bocia fundo inuenies massam albam pulchram & crystalli-
nam: & hæc est primus sal id est prima congelatio & præparatio aquæ salsæ, ex
qua fit prædictum sal commune. Hunc verò crystallinū salem dissolue super mar-
moreo lapide, vt superius dictum est, vel in loco humido quantum tibi satis vi-
detur: neque illum in crucibulo fundas, quia tam subtile & penetratiuum est
quod à crucibulo transflueret & amitteretur: igitur cum dissolutus in aquam
erit, eam distilla in alēbico, eamq; serua: & in valis vitrei seu bocia fundo mas-
sam reperies albiſsimam & crystallinā: & hæc est secundus sal crystallinus, nem-
pe secunda congelatio. denuò tere illam massam, & dissolue, vt supra, in loco
humido, & aquam alembico distilla, & aquam serua, & in phialæ seu bocia
fundo massam id est salem crystallinum inuenies, qui tertius est, id est tertia co-
gelatio. Accipe rursus hunc salem, tere tenuiter, & super lapide ad dissoluen-
dum colloca, & aquam dissolutam distilla per alembicum: aquam exeuntem
serua, & massam in fundo albiſsimā & crystallinam accipe, quæ quartus sal seu
quarta salis congelatio vocatur: atq; hoc modo pluries facere licebit, & subin-
de sal erit crystallinus subtilior & penetrantior: & ita oleum fixum facies & sa-
lem fusibilem sicut cera, & mercurium philosophorum facies, & tandem opta-
tum aurum: & hoc est secretum officij naturæ, & fundamentum omnium me-
tallorum lapidumq; preciosorum & sulfurum, & est occultum naturæ secretū,
& secretissimum philosophorum secretum: nam dulcificat metalla, & redigit
in argentum viuū & in argentum & aurum perfectissimè ad naturæ instar, si be-
ne operari scieris. Et denique istud est verum & vltimum secretum cum quo
fit lapis philosophorum.

Alia salis communis præparatio. Salis communis partem vnā resolue in
quatuor partibus aquæ pluuiæ, postea distilla per filtrum: pone deinde ad i-
gnem, & dimitte bullire donec tota aqua desiccet.

Alius modus. Salis quantum vis solue in aqua calida in mortario terendo
& quod solutum est, effunde & cola in vas ligneum præparatum spissum, & si
quid remanet de sale in mortario, iterum superfunde aliam aquam calidam si-
cut prius terendo ipsum donec habeas totum salem solutum: tunc accipe a-
quam illam & decoque in vase plumbeo vel cupreo stannato vel alio vitreato
donec aqua euanescat, & sal reuertatur ad primam substantiam: Tunc recipe
salem, & pone in ollam nouam in furnum calcinationis, & sicca peroptimè ac
serua. Philosophi dicunt sales esse præparatos, cū fluūt super laminā sicut cera.

Quidam Maurus in terra Maurorum acceſſit ad quendam fabrum, & ei-
dem portauit 20. argenteos, vt eos ad ignem in cruſolo mitteret: qui
bus fuſis, faber ærarius ſuper iſtis proiecit puluerem quem dedit ſibi
Maurus: erat autem puluis viridis, fumū citrinum in igne faciens: argentū con-
uerſum eſt in aurum, & illud aurum ærarius vendidit aurifici ad precium auri
precioſiſſimi. Aærarius inde rediens dedit precium Mauro: tãdem Maurus mi-
ſericordia motus erga ærarium, dixit ei, Hanc confectionem pulueris te doce-
bo. Recipe auri calcinati vel puluerizati, gr̃is vſti, croci ferri, ana vnciam vnã
ſalis armoniaci, rubificati vncias tres, alibi additur, vitrioli rubificati vncias pul-
uatur ſal armoniacū, & eo ſoluto incera, id eſt cum ſua aqua imbebe dictos pul-
ueres auri, gr̃is, vitrioli & croci ferri, ſuper porphido aut marmore molendo &
terendo per longam contritionē: Poſtquã pulueres biberint totam iſtam
aquam ſalis, pone in phiala vitri habente collum longum ſub ſimo equino ca-
lido per dies 21. mutando ſimū calidum de quatuor in quatuor diebus. Poſt-
quã ſolutū bene fuerit & in aquam conuerſum, congela ipſum in aliqua phia-
la ſuper furnello ſuper cineres calidos: quo congelato, pone partem vnã
per decem partes argenti fini præparati & ſeparati. Nota quòd ſi aliqua pars
remanſerit inſoluta, molias adhuc cum aqua ſalis armoniaci, quouſque ſit totū
ſolutum: hoc fac vt non perdas aurum tuum, ſemper reiterando imbibitionē
cum aqua ſalis armoniaci. Si autem dictã congelationem reſolueris iterum, &
omnia per ordinem vt ſuperius feceris, vna pars tinget viginti: & ſic multo-
tiens multiplicare poteris, augebis enim 10. ſingula vice. Illum ærarium vidi in
Toleto, qui mihi iſta retulit & cuidam conſanguineo ſuo ſeni: & ærarius ille e-
rat ſenex, & ego & magiſter operati ſumus ſecundum modum prædictum. Au-
rum ſic debet puluerizari cum odore plumbi, vel cum aqua in qua ſapius ſit
extinctū plumbū. Vel fac aliter: Soluatur plumbū in vaſe quod ſuperius habet
foramen modicum ad quantitatem vnus aurei, & ſuperponatur aureus ita vt
recipiat odorem plumbi ex illa parte, deinde verte ad aliam, & cum ſic factum
erit aliquoties, aurum poterit conteri. Aes vſtum autem cum ſulfure viuo caldi-
nari debet: & antequam in illis miſceatur, debet ablui cum aqua pura vel aqua
& ſale, donec ab eo exeat aqua limpida. Crocum ferri fiat cum aceto ad ignem
lentum vt fiat rubrum, ſic verò fit: Limaturram ferri aceto forti imponas & ſit
acetum rubeum & clarum, & ponatur ad Solem duobus vel tribus diebus: po-
ſtea effundatur leniter acetum, ac ſeruetur, & aliud acetum limaturæ ſuperpo-
natur ad Solem: & fiat ita donec tota limatura ſoluatur vel redigatur in pulue-
rem tenuiſſimū: & iterum totum acetum deſiccetur ad Solem. Sal armoniacus
ſoluatur per frigidū & humidum, vel per calidum & humidū. Recipe ſolutio-
nis eius partes duas, æris vſti partem vnã, croci ferri partem vnã, ſalis armo-
niaci ad quantitatem omnium: Soluatur ſal armoniacum, & ex eo imbibantur
pulueres per longam contritionē, poſtea ponantur in ſimo equino calido ad
ſoluendum quindecim diebus: poteſt iſta reſolvere in fouea mutando ſape ſi-
mum calidum: deinde coagula ſuper cineres ad lentum ignem. Huius coagu-
lationis ſeu cõgelationis pars vna tingit 10. de Luna præparata. Et ſi ſolueris ſe-
cundò, modo prædicto omnia faciendo, pars vna tingit 20. & ſic augmen-
tare poteris.

Licet hanc eſſe rei veram deſcriptionem putem, ponam tamen paruulam
diuerſitatem quam in alio ſcripto non ita ætate dico reperi: vbi ſic ſcribitur:
Aca

asustum extingatur septies in oleo oliuæ, uel donec habeat colorē croci. Congelatio sic fit: Ponatur materia dissoluta in amphora (seu phiala) rotunda, firmiter clausa, & locetur in medio uasis ubi sint cineres, & sub hoc uase fiat ignis lentus per diem naturalem, & congelabitur in puluerem uiridem.

Crocus ferri sic fit secundum Albucasim in libro qui dicitur Seruitor. Accipe de limatura ferri quantum uis, & pone super lamina ferrea, & suffla cum folle quousq; calefiat lamina (uel rubefiat) & limaturam pone in mortario ferreo ita calidam & tere bene: & iterum reponere in lamina & pone super ignem, & suffla donec calefiat, ut prius, & ita facies decies uel amplius, quia quanto plus feceris, tanto melius. quando ergo uersum fuerit in colorem croci, si adhæret alicui rei color non separabitur.

Rubificatur uitriolum sic. Vitriolum ignitum super tegulam uel in cacia ferrea extingue in aceto distillato decies: & dimisso in quiete per triduum, postea distilletur per filtrum, distillatio uero coaguletur, coagulatio affetur, & erit rubeum speciale.

Ad rubificandum uitriolum Romanum. Vitriolum uel atramentum pone in ollam non coopertam, & pone in furno calcis uel panis per diem, & fiet nigrum: uerte cum ferro, & reponere, & cum erit bene rubeum, extrahe.

Rubificatio alia. Vitriolum dissolue in urina puerorum cocta & despumata, post fac euaporare urinam & calcina in olla clausa in furno reuerberationis per spacium quatuor uel quinque horarum, & erit rubicundissimum, & perpetui coloris.

Aliter. Pulueriza uitriolum & coque in cochleari ferreo super ignem, donec optime rubificetur.

Flos martis qui intrat in rubificando & fixando sulfur. Accipe limaturam martis quam pone in uase terreo ad spissitudinem digiti, & da sibi ignem tam fortem quam poteris per tres uel quatuor dies lignorum semper & sufficienter in furnello: & quando sit alba, da multo maiorem ignem, & inuenies florem martis rubicundissimum & preciosissimum.

Aqua calcinationis omnium metallorum; etiam mercurij. R. Vitrioli Romani, salis nitri ana partem unam, salis communis partes duas, calcis uiuæ partem semis: redigantur in puluerem & distillantur per alembicum. hæc corrodet omne metallum.

Præparatio atramenti uiridis, ex Emanuele. Accipe illud, tere & imbebe cum aceto mali granati & sorbarum, quia augmentant rubedinem, & sicca septem uicibus in uno die in cinere: deinde tere, nam bene teritur, & mitte in furno panis per diem unum, & inuenies rubeum & subtile calcinatum calce rubea: deinde solve in aceto mali granati, uel in aceto de uino rubeo in duplo sui, & pone sub fimo per diem unum: sed antequam soluantur in aceto, prius soluantur in aceto uinceturi. 4. de sale armoniaco: deinde extrahe à fimo & congela: postea iterum solve in aceto & pone sub fimo per alium diem & distilla, & habebis optimum puluerem cui non est par: uel omni die poteris soluere in aquam sine aliqua imbibitione, sed solummodo tere, & pone in uiscere sub fimo per diem unum, & soluitur in aquam per acuitatem salis in eo. Reconde, quia est sublimior omnium, & habet uirtutem retinendi & soluendi.

Rubificatio uitrioli. Puluerizentur, & libram unam in quatuor libris urinæ, uel aceti distillati dissoluas: deinde bulliat usq; ad medietatis consumptionem, deinde per linguas distilletur, & super ignem euaporetur. (uel in potto nouo sigillato rubificetur) alij in crucibulo sigillato in igne lento rubificant: ut habetur in Alberto.